

ĐẶC ĐIỂM VAI NGHĨA CỦA MỘT SỐ VỊ TỪ TRI GIÁC MANG NGHĨA PHÁI SINH TRONG TIẾNG VIỆT

Nguyễn Thị Thu Hà

Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

Email: thuhadhkhh@gmail.com

Ngày nhận bài: 01/10/2021; ngày hoàn thành phản biện: 4/10/2021; ngày duyệt đăng: 02/11/2021

TÓM TẮT

Từ quan điểm của ngữ pháp chức năng, vị từ có bản chất ngữ nghĩa khác nhau sẽ quy định một tập hợp gồm các vai nghĩa khác nhau. Vị từ chỉ hoạt động tri giác khi chuyển nghĩa sang các trường nghĩa khác sẽ có sự thay đổi các yếu tố đi kèm, theo đó các vai nghĩa cố hữu của một vị từ tri giác sẽ được thay thế bởi các vai nghĩa khác, phù hợp với nghĩa mới mà nó đảm nhận. Bài báo miêu tả đặc điểm vai nghĩa của một số vị từ tri giác mang nghĩa phái sinh trong tiếng Việt, từ đó chỉ ra sự khác biệt về vai nghĩa giữa vị từ tri giác với vị từ tri giác đã chuyển nghĩa.

Từ khoá: phái sinh ngữ nghĩa, vị từ, vị từ tri giác, vai nghĩa.

**CHARACTERISTICS OF SEMANTIC ROLES
FOR SOME DERIVATION PREDICATES ORIGINATED
FROM PERCEPTUAL PREDICATES IN VIETNAMESE**

Nguyen Thi Thu Ha

Faculty of Literature and Linguistics, University of Sciences, Hue University

Email: thuhadhkhh@gmail.com

ABSTRACT

From the perspective of functional grammar, semantic predicate will be determined a system of semantic roles. Accompanying structures will be changed while there is the semantic shift from semantic field of perception to some others, accordingly the absolute semantic roles of an activity perception predicates will be replaced by other semantic roles in accordance with its new meaning. The article describes the characteristics of semantic roles for some perceptual predicates bearing the semantic derivation in Vietnamese, thereby indicating the difference of semantic roles between perceptual predicates and those which are changed semantically.

Keywords: perceptual predicates, predicate, semantic derivation , semantic roles.

Nguyễn Thị Thu Hà sinh ngày 15/11/1982 tại Thừa Thiên Huế. Bà là Tiến sĩ chuyên ngành Ngôn ngữ học, hiện nay là giảng viên Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế.

Lĩnh vực nghiên cứu: Từ vựng học, Từ điển học, Ngôn ngữ học tri nhận, Ngôn ngữ học đối chiếu.